

Saimaan ammattikorkeakoulu
Liiketalous Lappeenranta
Liiketalouden koulutusohjelma
Yritysjuridiikka

Alexi Seppänen

Yritysmuotovertailu Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveyspiirin alueella oleville yrityksille

Opinnäytetyö 2019

Tiivistelmä

Aleksi Seppänen

Yritysmuotovertailu Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveystieteiden alueella oleville yrityksille, 28 sivua, 1 liite

Saimaan ammattikorkeakoulu

Liiketalouden koulutusohjelma Lappeenranta

Liiketalous

Yritysjuridiikka

Opinnäytetyö 2019

Ohjaaja: lehtori Jarmo Kemppinen, Saimaan ammattikorkeakoulu

Opinnäytetyön tavoitteena oli vertailla eri yritysmuotoja ja tutkia mikä niistä voisi olla paras vaihtoehto Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveystieteiden alan yrityksille. Yritysten toiminnan kehittäminen ja yhteistyön lisääminen yritysten välille toisiaan tukien toimii työn pääteemana. Tarkoituksena oli kuitenkin, että yritykset voisivat säilyttää oman itsenäisyyden ja päätäntävällän. Työ kuuluu osaksi Saimaan ammattikorkeakoulun ja Hyvinvointi kumppanit-hankkeen yhteistyössä järjestämää tutkimusta.

Teoriaosuudessa käsiteltiin yritysmuodot ja niiden toiminta. Tällä tavoin lukija saa ensin käsityksen yritysmuotojen toiminnasta ja eroista. Lähdeaineistona on käytetty pääasiassa yrityslakeja sekä niihin liittyvää kirjallisuutta.

Empiirinen osuus suoritettiin laadullisella tutkimusmenetelmällä. Aineistoa kerättiin kyselylomakkeella, johon vastaajat saivat myös perustella vastauksiaan. Vastaajiksi valikoitui kuusi alalla toimivaa yrittäjää.

Tutkimustulokset on käyty läpi ja kirjoitettu puhtaaksi saatujen vastausten perusteella. Tämän jälkeen vastauksia ja teoriaa on yhdistelty ja pyritty selvittämään mikä yritysmuoto tukisi parhaiten tavoitetta.

Asiasanat: yritysmuotovertailu, Etelä-Karjalan, sosiaali- ja terveysala, yritysmuoto

Abstract

Aleksi Seppänen

Company form comparison for South Karelia Social and Health Care District, 28 pages, 1 appendix

Saimaa University of Applied Sciences

Faculty of Business Administration Lappeenranta

Degree Programme in Business Administration

Specialisation in Business Law

Bachelor's Thesis 2019

Instructor: Mr Jarmo Kemppinen, Senior Lecturer, Saimaan University of Applied Sciences

The purpose of this study was to compare different company forms and examine which could be the best option for current companies in South Karelia Social and Health Care District. Companies need to find a way to develop their business and increase collaboration. They should still be able to maintain their independence and authority. This study is a part of a project Hyvinvointikumppanit in co-operation with Saimaa University of Applied Sciences.

The theory part of the study explains the company forms and how they function in general. This introduces the reader to different company forms and their differences. Source material consists mainly of company laws and literature regarding them.

The Empirical part was performed by using a qualitative method. Data for this study were collected by a questionnaire in which the respondents could explain their answers. There were a total of six respondents in this study.

The data were then analysed and explained from the answers. Based on the findings which were combined with the theory, the attemptation was to find out which form of business gives the best result.

Key words: form of business, comparison, South Karelia, social and health care

Sisällys

1	Johdanto.....	5
1.1	Hyvinvointikumppanit-hanke	5
1.2	Tavoite ja rajaukset.....	6
2	Tutkimusmenetelmä ja tutkimuksen vaiheet.....	8
3	Yritysmuodot.....	9
3.1	Osuuskunta	11
3.2	Osakeyhtiö	13
3.3	Kommandiittiyhtiö.....	15
3.4	Avoin yhtiö	16
3.5	Toiminimi.....	17
3.6	Yhdistys	18
4	Tutkimustulokset.....	21
4.1	Yhteistyö	21
4.2	Kokonaisuus	22
4.3	Ajan- ja resurssien käyttö.....	23
4.4	Yritysmuodon valinta.....	24
5	Pohdinta ja yhteenveto	25
	Lähteet.....	28

Liite 1 Kyselylomake – Yritysmuotovertailu

1 Johdanto

Opinnäytetyö pohjautuu eri yritysmuotoihin ja niiden toimintaan, keskittyen Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveystieteiden (Eksote) toimiviin yrityksiin. Työ kuuluu osaksi Saimaan ammattikorkeakoulun ja Hyvinvointikumppanit-hankkeen yhteistyössä tehtävään hankkeeseen.

Yritysmuodon valinta tulee ajankohtaiseksi kaikille yritystoiminnan perustamista miettiville henkilöille sekä jo olemassa oleville yrityksille, joiden toimintaa tulee mahdollisesti muuttaa syystä tai toisesta. Sosiaali- ja terveysalan yritykset Etelä-Karjalassa ovat pääosin pieniä ja keskisuuria yrityksiä, joten yritysmuotojen muutokset voivat olla hyvinkin ajankohtaisia. Yhä harvempi yritys pystyy vastaamaan asiakkaan tarpeisiin kokonaisuudessaan yksin, ja näin ollen asiakkaan tulee mahdollisesti käyttää useampaa toimijaa, ja yhteistyön merkitys yritysten välillä korostuu. Yritysmuodoille on määritelty laissa omat toimintamuotonsa, jotka on otettava huomioon. Tässä työssä käydään läpi yritysmuotojen lakeja ja käytäntöjä, joiden pohjalta etsitään mahdollisesti se paras ja helpoin vaihtoehto. Sosiaali- ja terveysala on ollut muutoksen kohteena ja suurena puheenaiheena koko maassa jo muutaman vuoden. Myös Etelä-Karjalassa muutokset ovat näkyneet todella selvästi, ja aihe on jatkuvasti esillä medioissa ja kansan keskuudessa. Kaikilla tuntuu olevan jokin mielipide Eksotesta ja sen toiminnasta ikään tai sukupuoleen katsomatta. Aihe ja hanke ovat siis erittäin ajankohtaisia ja tulevat varmasti olemaan hyödyksi, tavalla tai toisella.

1.1 Hyvinvointikumppanit-hanke

Hyvinvointikumppanit-hanke toteutuu yhteistyönä Eksoten ja Saimaan ammattikorkeakoulun välillä. Osatoteuttajan roolissa ovat mukana myös Imatran Seudun Kehitysyhtiö Oy ja Wirma Lappeenranta Oy. Hanke haluttiin toteuttaa yhteishankkeena, jotta kumppanit voivat yhdessä muodostaa ryhmän yritystoiminnan laajentamiseksi Etelä-Karjalassa. Tällä tavoin hankkeeseen saatiin myös tarpeeksi laaja ryhmä osaamista eri osa-alueilta. Hyvinvointikumppanit-hanke pyrkii vastaamaan mikro- ja pienyritysten kasvamista ja palvelun kehittämistä haaitaaviin haasteisiin. Näistä haasteista on mainittu muun muassa yritysten pieni koko, vähäinen kasvupalukkuus ja heikko kilpailukyky, yritysten ja julkisen

sektorin kumppanuusmallin puuttuminen, palveluntarjonnan pirstaleisuus ja hankintaosaamisen heikko tuntemus. (Hankesuunnitelma 2014.)

Hyvinvointikumppanit-hankkeen hankesuunitelmassa päätavoitteena on vahvistaa eteläkarjalaisten hyvinvointialan mikro- ja pienyritysten toimintaedellytyksiä, elinvoimaisuutta ja kasvua sekä kumppanuutta julkisen sektorin kanssa, jotta asiakkaat löytävät tarvitsemansa hyvinvointia tukevat palvelut helposti ja luotettavasti. Hankesuunnitelmassa on mainittu myös kaksi alatavoitetta, joiden mukaan tavoitteena on yritysten kilpailukyvyn parantaminen hankintaosaamisen kehittämisen kautta sekä yrittämisen toimintaympäristön ja hyvinvointialan yritysten verkostoyhteistyön vahvistaminen yritysten kasvua tukevaksi ja toimintaa koordinoivaksi. Hankesuunnitelmassa on myös listattu hankkeen toimenpiteet, ja ne on listattu seuraavasti:

- 1) Julkisen ja yksityisen sektorin toimijoiden välisen kumppanuusmallin kehittäminen ja toimijoiden roolien määrittäminen palveluntarjonnassa.
- 2) Selvitys hyvinvointipalveluiden kysynnän ja tarjonnan vuorovaikutteisudesta.
- 3) Palvelujen laatukriteerien määrittely.
- 4) Yritysverkoston toiminnan suunnittelu ja käynnistäminen sekä ylläpitomallin kehittäminen.

1.2 Tavoite ja rajaukset

Opinnäytteen tavoitteena on selvittää, miten yritykset ja yksityiset yrittäjät pysyisivät toimimaan yhdessä mutta samalla säilyttämään toimintansa ja päätöksenteon omana ja itsenäisenä. Tämä tulee olemaan työn tutkimuskysymys, johon pyritään löytämään ratkaisu tarkastelemalla eri yritysmuotoja ja niiden hyödyntämistä uuden yritystoiminnan perustamisessa. Onko mahdollisuutta tehdä yksi suuri yritys, jossa on monta toimijaa, tai vaihtoehtoisesti yhdistellä tiettyjä toimialan yrityksiä suuremmiksi kokonaisuuksiksi? Työssä ei rajata yhtään yritysmuotoa suoraan pois, vaikka osa saattaa sulkeutua pois jo teoriavaiheessa. Sosiaali- ja terveystalvet toimivat niin yksityisellä kuin julkisella sektorilla, mikä tullaan ottamaan huomioon työssä. Kyseinen seikka tulee luultavasti

vaikuttamaan myös tutkimuksen lopputulokseen. Selkeimmät rajaukset ovat maantieteellisyys (Etelä-Karjala) ja toimiala (sosiaali- ja terveystalvet).

Työn tutkimusmenetelmä on laadullinen. Sillä saa luultavasti paremman lopputuloksen, koska yrittäjien tulee päästä kuvailemaan haluamaansa eikä sen uskota olevan mahdollista pelkillä numeroiduilla kysymyslomakkeilla. Suurempi tutkimuskokonaisuus olisi vaikeampi panna toimeen ajan ja resurssien puutteen takia. Näiden syiden vuoksi määrällinen tutkimusmenetelmä ei ole vaihtoehto. Aineistoa kerätään haastattelemalla yrittäjiä selkeän kysymyspohjan avulla. (ks. liite 1).

2 Tutkimusmenetelmä ja tutkimuksen vaiheet

Tutkimus aloitetaan teoriaosuudella, jonka tarkoituksena on antaa lukijalle tarvittavaa tietoa yritysmuodoista, niiden toimintatavoista ja lainmukaisista vaatimuksista. Teoriaosuudella sekä lukija että tutkija saavat tarvittavat tiedot yritysmuodoista, jolloin tutkimus on helppo aloittaa.

Tutkimuksella on tarkoitus selvittää Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveysalan yrittäjien mielipiteet perustelujen kera siitä, mikä olisi paras yritysmuoto uudelle suuremmalle yrityskokonaisuudelle. Vastaajat on valittu Saimaan ammattikorkeakoulun lehtorin Timo Saaraisen suositusten pohjalta.

Tutkimusmenetelmäksi on valittu kvalitatiivinen eli laadullinen tutkimusmenetelmä. Kvalitatiivinen tutkimus on tässä tapauksessa kvantitatiivista eli määrällistä tutkimusmenetelmää parempi vaihtoehto, sillä kvalitatiivisessa tutkimuksessa päästään paremmin ottamaan huomioon tutkimuskysymystä koskevat mielipiteet ja. Kysymyslomakkeet (Liite 1) on lähetetty vastaajille sähköpostilla, jolloin vastaajilla on ollut riittävästi aikaa paneutua kysymyksiin ja miettiä niihin vastaukset sekä perustelut.

Empiirinen tiedonkeruu on yksi laadullisen tutkimuksen tärkeistä osa-alueista. Tiedonkeruuvälineenä työssä käytetään haastatteluja, joka on systemaattinen tapa kerätä tietoa. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2007, 202.) Haastattelun etuna on tutkijan vapaus valita haastateltavat. Tällöin tutkija pystyy itse miettimään, kenellä olisi tarvittavaa tietoa tutkittavaan aiheeseen. (Tuomi & Sarajärvi 2009, 73–74.)

Kvalitatiivisessa tutkimuksessa tutkimushenkilöt saavat melko vapaamuotoisesti kertoa aiheeseen liittyvistä kokemuksista ja mielipiteistä eivätkä vastaa vain tutkijan laatimiin kysymyksiin. Tämä antaa mahdollisuuden kuvailla aihetta omilla sanoilla. (Tilastokeskus).

Kysymykset koskivat vain vastaajien mielipiteitä. Heille ei tarkemmin esitelty tutkimuksen teoriaa, joten vastaajien tietämys eri yritysmuotojen toiminnasta ja vivahteista ei välttämättä ole täysin yhdenmukainen. Tämä tarkoittaa sitä, että vastauksissa ja yleistietämyksessä voi olla suuriakin eroja.

3 Yritysmuodot

Työn päätarkoituksena on esitellä erilaisia yritysmuotoja, joilla Etelä-Karjalan hyvinvointi- ja sotealan yritykset voisivat säilyttää toimintansa ja itsenäisyytensä suuryritysten vallatessa sosiaali- ja terveysalan palveluja Etelä-Karjalassa. Yrittäjien tulisi pystyä toimimaan yhdessä ja tukea toistensa toimintaa, mutta samalla säilyttää valta oman yrityksensä toiminnasta ja päätöksenteosta itsellään niin paljon kuin mahdollista. Yritysmuodon valinta onkin tärkeää minkä tahansa yrityksen aloittajalle, mutta se korostuu kyseisessä tapauksessa eritoten, kun toimintaa halutaan jatkaa itsenäisesti mutta suuremmassa mittakaavassa. Kaikki Suomessa olevat yritysmuodot käydään yksitellen läpi teorian pohjalta, jonka jälkeen voidaan tarkastella, mitkä niistä voisivat soveltua käytettäväksi hankkeen osalta. Alla on taulukko eri yritysmuodoista. Syvällisemmin eroavaisuuksiin jokaisen yritysmuodon esittelyssä.

	Henkilöyhtiö	Osakeyhtiö	Osuuskunta
Erillinen verovelvollinen	Ei	Kyllä	Kyllä
Verokanta	Pääoma- /ansiotulo henki- lökohtainen	20% yhteisövero	20% yhteisövero
Pääomatulo %	30% Yli 30 000€= 34%	30% Yli 30 000€= 34%	30% Yli 30 000€= 34%
Ansiotulo %	Progressio		
Yksityisotto	Sallittu	Ei	Ei
Yhtiöverohyvitys	Ei	Kyllä	Kyllä
Peitellyn osingon verotus	Ei	Kyllä	Kyllä
Yritysmuodon muutos	Kyllä (ay/ky ja hy/oy)	Ei	Kyllä (ok/oy)
Liiketoimintasiirto	Ei	Kyllä	Kyllä
Muu toiminnan luovutus	Kyllä	Kyllä	Kyllä
Sulautuminen	Kyllä	Kyllä	Kyllä
Jakautuminen	Ei	Kyllä	Ei
Osakevaihto	Ei	Kyllä	Ei
Vastuu veroista	Vastuunalainen yhtiömies	Yhtiö	Osuuskunta

Taulukko 1. Yritysmuotojen vertailu. (Airaksinen & Jauhiainen 2000).

Taulukossa on eritelty muun muassa verotuksen eri osa-alueita ja muita yritystoimintaan liittyviä asioita. Taulukosta käy ilmi yritysten käyttämä verokanta, pääoma- ja ansiotuloprosentti sekä peitellyn osingon verotus. *Peitellyllä osingolla tarkoitetaan osingonjaon muotovaatimukset sivuuttaen tapahtuvaa osakeyhtiön varojen siirtämistä osakastaholle tavalla, joka todelliselta luonteeltaan on voitonjakoa*, (Laki Verohallinnosta (503/2010) 2 § 2 momentti). Tällä tarkoitetaan siis rahanarvoista etuutta, joka annetaan yhtiön osakkaalle poikkeavalla hinnoittelulla tai vastikkeetta. Lisäksi taulukkoon on kirjattu olennaista tietoa toiminnan muuntelusta ja yhtiömuodon muuttamisesta.

3.1 Osuuskunta

Osuuskunta toimii jäsenistään erillisenä oikeushenkilönä, ja sen tarkoituksena on jäsentensä taloudenpidon tai elinkeinon tukemiseksi harjoittaa taloudellista toimintaa siten, että jäsenet käyttävät osuuskunnan tarjoamia palveluja. Pääasiassa osuuskunnat palvelevat jäseniensä lisäksi myös muita. Osuuskunnan voivat perustaa luonnolliset henkilöt, yhteistöt ja säätiöt. (Immonen 2002, 47). Osuuskunnan yleisimpiä periaatteita ovat Mähösen ja Villan (2014) mukaan oikeushenkilöllisyys, jäsenen rajoitettu vastuu, yhdenvertaisuus-, ja enemmistöperiaate.

Osuuskuntaa perustettaessa on laadittava kirjallinen perustamissopimus sekä osuuskunnan säännöt, jotka kaikki jäsenet allekirjoittavat. Mikäli osuuksia tai osakkeita luovutetaan perustamisvaiheessa muillekin kuin jäsenille, on myös heidän allekirjoitettava sopimus. Osuuskunta on ilmoitettava rekisteröitäväksi kolmen kuukauden kuluessa perustamissopimuksen allekirjoitushetkestä tai sen perustaminen raukeaa. (Mähönen ja Villa 2014, 41–44.)

Perustamissopimuksessa on Osuuskuntalain 2 luvun, 2§ & 3§ mukaan mainittava:

- 1) sopimuksen päivämäärä
- 2) kaikki perustajajäsenet ja kunkin merkitsemät osuudet
- 3) osuudesta osuuskunnalle maksettava määrä eli merkintähinta
- 4) osuuden maksuaika
- 5) osuuskunnan hallituksen jäsenet.

Tämän lisäksi osuuskunnan säännöissä on aina mainittava osuuskunnan

- 1) toiminimi
- 2) kotipaikkana oleva Suomen kunta
- 3) toimiala.

Osuuskunnan jäsenet eivät ole vastuussa osuuskunnan velvoitteista tai veloista, vaan ainoa maksu joka jäsenille tulee maksettavaksi, on kaikille samansuuruisen osuusmaksu, ellei toisin ole sovittu. Osuuskunnan jäsenmäärä tai pääoma eivät ole ennalta määrättyjä vaan ne voivat muuttua ajan kuluessa. Näin osuuskuntaan voi liittyä tai siitä voi erota millä hetkellä tahansa, kunhan hakeamus tai eroanomus on jätetty kirjallisesti osuuskunnan hallitukselle. (Immonen 2002, 49–50) Mikäli jäsen toimii osuuskunnan sääntöjen vastaisesti tai jättää osuusmaksun maksamatta, voi osuuskunta erottaa jäsenen. Päätöksen erottamisesta tekee sama elin, joka päättää uusien jäsenien mukaan ottamisesta (Aira-sinen & Jauhiainen 2000, 394.)

Osuuskunnissa päätösvaltaa pitävät sen jäsenet. Osuuskunnassa tulee vuosittain järjestää osuuskunnan kokous, jossa päätetään muun muassa tilinpäätöksen vahvistamisesta sekä valitaan osuuskunnalle hallitus. Kokouksissa pätee aina jäsen per ääni -periaate ja päätöksille on aina saatava enemmistö äänistä (poislukien sääntömuutokset joihin on saatava 2/3 äänistä). Kokouksissa on myös aina voimassa yhdenvertaisuusperiaate, jonka mukaan ei voida tehdä päätöksiä jotka aiheuttavat selvää haittaa tai hyötyä jollekin osuuskunnan jäsenelle. Mikäli säännöissä on määrätty edustajiston käytöstä voidaan kokouksissa käyttää myös edustajistoa, joka käyttää jäsenten päätösvaltaa osassa tai kaikissa kokouksen päätöksissä. Tätä varten tulee osuuskunnan säännöissä olla

selvät ehdot edustajiston määrästä, valintamenettelystä sekä toimikaudesta. Edustajistosta voidaan valita jäsenet vaalipiireittäin, esimerkiksi maantieteellisesti. (Airaksinen & Jauhiainen 2000, 394–400.)

Yksi osuuskunnan pakollisista toimielimistä on hallitus, joka johtaa osuuskunnan toimintaa (OKL68§ & OKL78§). Hallituksen pääasiallinen tehtävä on osuuskunnan toiminnan organisoinnista huolehtiminen. Yleissäännösten lisäksi sillä on erinäisiä erityissäännöksiä esimerkiksi kirjanpidon ja varainhoidon järjestämisestä. Hallituksella on yleistoiimivalta osuuskunnan asioissa, ja sen on toimitava ennen kaikkea lojaalisti ja huolellisesti kaikissa päätöksissään osuuskunnan ja sen jäsenten hyväksi. Kuten aikaisemmin mainittu, hallituksen valitsee yleensä osuuskunnan kokous (poikkeuksena hallintoneuvosto). Sen jäsenten lukumäärästä ja toimikaudesta on määrättävä osuuskunnan säännöissä. (OKL5§.) Toimikauden tulee kuitenkin olla määräaikaan (Airaksinen & Jauhiainen 2000, 401–403).

Muita päättäviä elimiä osuuskunnassa voivat olla toimitusjohtaja eli hallinnon hoitaja tai hallintoneuvosto. Mikäli kyseiset ”virat” ovat käytössä, on niistä mainittava erikseen osuuskunnan säännöissä. Kyseiset toimivat saavat käyttää osuuskunnan toimivaltaa joko kokonaan tai osittain erikseen määrätyillä osaluilla. Toimitusjohtajaa ja hallintoneuvostoa koskevat säännöt ovat melko lailla samat kuin osakeyhtiössä (Airaksinen & Jauhiainen 2000, 403–404.)

3.2 Osakeyhtiö

Osakeyhtiö on Suomen yleisin yhtiömuoto. Osakeyhtiöitä ovat sekä yksityiset osakeyhtiöt (Oy) sekä julkiset osakeyhtiöt (Oyj). Osakeyhtiön tavoitteena on pääoman kerääminen osakkaille, ja sen yhtenä edellytyksenä ja keskeisimpänä ominaisuutena pidetään sijoittajan rajoitettua vastuuta. Näin ollen osakas vastaa osakeyhtiön veloista vain sijoittamallaan pääomalla. Osakeyhtiön perusperiaatteet Airaksisen ja Jauhaisen mukaan ovat seuraavat: osakkaan rajoitettu vastuu, sidotun pääoman pysyvyys, oikeushenkilöllisyys, enemmistöperiaate, yhdenvertaisuusperiaate, osakkeiden luovutettavuus, osakkaiden edun edistäminen ja huolellisuusvelvollisuus.

Osakeyhtiötä perustettaessa on laadittava kirjallinen perustamissopimus, ja kaikkien osakkaiden on allekirjoitettava se. Tähän osakkeenomistajat merkitsevät osakkeiden määrän, eikä määrää merkinnän jälkeen voida peruuttaa, ellei toisin ole sovittu.

Perustamissopimuksessa osakeyhtiölain 2§ mukaan on aina käytävä ilmi

- 1) sopimuksen päivämäärä
- 2) kaikki osakkeenomistajat ja kunkin merkitsemät osakkeet
- 3) osakkeesta yhtiölle maksettava määrä eli merkintähinta
- 4) osakkeen maksuaika
- 5) yhtiön hallituksen jäsenet

Tämän lisäksi perustamissopimukseen on liitettävä yhtiöjärjestys sekä tarvittaessa mainittava yhtiön toimitusjohtaja, hallintoneuvoston jäsenet, tilintarkastajat ja hallituksen ja hallintoneuvoston puheenjohtaja.

Yhtiöjärjestyksessä on osakeyhtiölain 3§ mukaan mainittava yhtiön

- 1) toiminimi
- 2) kotipaikkana oleva Suomen kunta
- 3) toimiala.

Osakkaiden pääasiallinen päätöksentekotapa on yhtiökokous, joka on määrätty myös laissa. Käytännössä kuitenkin osakkaat voivat päättää yhtiön asioista ilman kokousta, mikäli kaikki osakkaat ovat yhtä mieltä asiasta. Osakeyhtiöiden yhtiökokouksien pääasiallisia periaatteita ovat enemmistöperiaate, yhdenvertaisuusperiaate, riski vähemmistölle ja määräänemmistövaatimukset. Osakkaat voivat osallistua yhtiökokouksissa sijoituksensa arvoon vaikuttavaan päätöksentekoon, mutta kokouksiin osallistuminen ei kuitenkaan ole osakkaan velvollisuus. Yhtiökokous tulee järjestää vähintään kerran vuodessa ja yhtiökokosten lakisääteisiä tehtäviä ovat yhtiön johdon valinta ja varojenjako, yhtiöjärjestyksen, osakepääoman ja yritysrakenteen muutokset sekä yhtiön liiketoimintaan liittyvät päätökset. (Airaksinen & Jauhiainen 2000, 212–216.) Yhtiökokouksen sisällöstä, kulusta ja päätöksenteosta on määrätty osakeyhtiölain viidennessä luvussa.

Osakeyhtiölain 6 luvun 1§:n mukaan jokaisella osakeyhtiöllä tulee olla hallitus, ja sen lisäksi sillä voi myös olla toimitusjohtaja ja hallintoneuvosto. Osakeyhtiön hallitus käyttää yleistoimivaltaa ja vastaa toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä, yhtiön kirjanpidosta ja varainhoidon valvonnasta. Hallituksen päätöksiin vaaditaan enemmistön mielipide tai määräenemmistö, ja äänien mennessä tasan puheenjohtajan ääni ratkaisee. Hallituksessa on oltava yhdestä viiteen jäsentä, ellei toisin määrätty, ja ne valitaan yleensä yhtiökokouksessa. Mikäli hallitukseen kuuluu alle kolme jäsentä, tulee olla valittuna ainakin yksi varajäsen. Jos hallituksessa puolestaan on useita jäseniä, on sille valittava puheenjohtaja, jonka valitsee hallitus, ellei yhtiöjärjestyksessä ole toisin määrätty. (Osakeyhtiölaki 6 luku 2§–9§).

3.3 Kommandiittiyhtiö

Kommandiittiyhtiössä toimii aina vähintään kaksi yhtiömiestä, jotka harjoittavat elinkeinotoimintaa yhteisen taloudellisen tarkoituksen saavuttamiseksi. Kommandiittiyhtiössä toimii äänetön yhtiömies, jonka vastuu on rajattu lähinnä taloudelliseksi. Vastuunalainen yhtiömies puolestaan vastaa yhtiön velvoitteista henkilökohtaisesti. (Laki avoimesta yhtiöstä ja kommandiittiyhtiöstä 1 luku.) Airaksisen ja Jauhiaisien (2000) mukaan kommandiittiyhtiö pääpiirteet ovat henkilökohtainen vastuu, pääomavaatimuksien puuttuminen, toimielimien puuttuminen, henkilöyhtiömalli sekä oikeushenkilöllisyys. Muita kommandiittiyhtiön tunnusmerkkejä ovat yhtiömiehet, joita on oltava vähintään kaksi, sopimus henkilöyhtiön tunnusmerkkien täyttymisestä, yhteinen taloudellinen tarkoitus ja elinkeinotoiminnan harjoittaminen.

Kommandiittiyhtiö syntyy yhtiösopimuksella, vähimmäissisältöä sopimukselle ei kuitenkaan ole säädetty. Yhtiösopimuksesta tulee kuitenkin käydä ilmi, että kyseessä on kommandiittiyhtiö, sekä ketkä ovat sen osapuolia ja heidän vastuunsa. Vastuunalaiset ja äänettömät yhtiömiehet tulee olla eritelty ja heidän panoksensa yritykseen selvillä.

Yhtiösopimuksessa olisi kuitenkin hyvä eritellä seuraavat asiat:

- 1) toiminimi
- 2) toimiala
- 3) tarkoitus
- 4) kotipaikka
- 5) toiminimen kirjoittaja,

Seuraavat ovat muita asioita, jotka on hyvä merkitä yhtiösopimukseen:

- 1) äänettömän yhtiömiehen oikeudet
- 2) yhtiöön sijoitettavat panokset
- 3) voiton/tappion jakaminen
- 4) työstä maksettava korvaus
- 5) eroaminen ja yhtiön purku
- 6) työnjako
- 7) välityslauseke

(Airaksinen & Jauhiainen 2000, 61-70).

3.4 Avoin yhtiö

Kuten kommandiittiyhtiössä niin myös avoimessa yhtiössä tulee toimia aina vähintään kaksi yhtiömiestä. Avoimen yhtiön ja kommandiittiyhtiön pääpiirteet ovatkin melko samat. Suurin ero niiden välillä on vastuun jakautuminen pääomapanoksen määrään. Kuten aiemmin mainittu kommandiittiyhtiössä vastuun voi jakaa vain pääomapanokseen. Tämä ei kuitenkaan ole mahdollista avoimessa yhtiössä, vaan kaikki yhtiömiehet ovat henkilökohtaisesti vastuussa yhtiön velvoitteista. Näin ollen avoimessa yhtiössä ei voi olla hiljaista yhtiömiestä. Muuten pääpiirteet ovat tismalleen samat kuin kommandiittiyhtiössä. (Airaksinen & Jauhiainen 2000, 54.)

Päätöksenteko tapahtuu aina yhtiömiesten kesken tasa-arvoisesti. Yhtiömiehet voivat kuitenkin valita toimitusjohtajan, jonka tehtävänä on hoitaa yhtiön juoksevaa hallintoa. Toimitusjohtaja voidaan valita yhtiömiesten joukosta tai vaihtoehtoisesti palkata joku ulkopuolinen henkilö tehtävään. Yhtiömies voi hoitaa yhtiöön liittyviä asioita ilman toisen yhtiömiehen myötävaikutusta, mutta toimialaan

tai tarkoitukseen kuulumattomaan toimeen ei kuitenkaan saa ryhtyä ilman kaikkien yhtiömiesten suostumusta. Yksittäiseen toimeen ryhtymistä voidaan käyttää kielto-oikeutta.

Avoin yhtiö syntyy rekisteröimisellä ja se on ilmoitettava rekisteröiväksi kolmen kuukauden kuluttua yhtiösopimuksen allekirjoittamisesta tai perustaminen raukeaa.

Yhtiösopimus tulee allekirjoittaa ja se tulee päivätä, lisäksi siinä tulee mainita

- 1) yhtiön toiminimi
- 2) kotipaikkana oleva Suomen kunta
- 3) toimiala
- 4) yhtiömiehet.

Kaikki muutokset yhtiösopimukseen tulevat päteväksi vain kaikkien yhtiömiesten ollessa yhtä mieltä muutoksista (Laki avoimesta ja kommandiittiyhtiöstä 2 luku).

3.5 Toiminimi

Elinkeinonharjoittaja voi käyttää toiminnassaan toiminimeä, joka tulee rekisteröidä. Se voidaan myös merkitä kaupparekisteriin, mikäli se on lain mukainen ja erottuu selvästi jo olemassa olevista toiminimistä. Yleisesti ottaen toiminimessä ei saa olla muun henkilön nimeä kuin sen haltijan. Lisäksi siinä tulee käydä ilmi toiminimen yhtiömuoto. (Toiminimilaki 1§, 2§ ja 3§.) Puhekieleen on vakiintunut käytäntö, jonka mukaan toiminimellä tarkoitetaan yksityistä elinkeinonharjoittajaa. Tällaisella toimijalla ei ole velvollisuutta toiminimen rekisteröimiseen. Yrittäjät internet-sivuston (2014) mukaan perustamisilmoitus tulee kuitenkin tehdä mikäli elinkeinonharjoittaja:

- 1) harjoittaa luvanvaraista elinkeinotoimintaa
- 2) toimii omasta asunnosta erillisessä pysyvässä toimipaikassa
- 3) käyttää muita apulaisia kuin aviopuolisoaan tai perheenjäsentään.

Mikäli kyseiset ehdot eivät täyty, ei toiminimeä tarvitse välttämättä rekisteröidä. Yritystoiminnan yksinoikeuden saamiseksi rekisteröinti on kuitenkin kannatta-

vaa. Lisäksi tulee ottaa huomioon, että verolainsäädännöstä voi seurata velvollisuus ilmoittaa toiminnasta verottajalle.

Yksityisellä elinkeinonharjoittajalla on itsellään henkilökohtainen vastuu yrityksen veloista koko omaisuudellaan niin kauan kuin velat ovat olemassa. Velkojalla ei kuitenkaan ole velvollisuutta periä velkoja liikeomaisuudesta edes silloin, kun liikeomaisuus ei riittäisi velan maksuun. Vuoden 2015 alusta voimaan tulleen vanhentumislain lainmuutoksessa velan lopullisesta velasta päätettiin seuraavasti:

- 1) Kun kyseessä luonnollisen henkilön rahavelka.
- 2) Velan vanhentumisaika on 20 vuotta.
- 3) Mikäli velkojana on luonnollinen henkilö on vanhentumisaika 25 vuotta.
- 4) Koskee myös elinkeinonharjoittajan tekemää velkaa.
- 5) Lain voimaantullessa vanhentumisajasta katsotaan kuluneen enintään 15 vuotta.

Yrityksen omistaja on myös vastuussa toiminimen päätöksenteosta, edustamisesta ja sopimuksista. Omistaja voi kuitenkin käyttää edustajaa valtuuttamalla toinen henkilö toimimaan puolestaan. (Toikka 2015).

3.6 Yhdistys

Yhdistyksiä on kahdenlaisia; rekisteröityjä ja rekisteröimättömiä. Näistä vain rekisteröity yhdistys on oikeuskelpoinen, sillä rekisteröimättömiä yhdistyksiä pidetään Suomen lainsäädännön mukaan oikeushenkilöinä. Rekisteröidyn yhdistyksen jäsenet eivät vastaa henkilökohtaisesti yhdistyksen velvoitteista. Yhdistyksen elinkeinotoiminnasta tulee olla määrätty sen säännöissä. Perustettaessa yhdistystä tulee tehdä perustamiskirja, jossa on oltava liitettynä sille määrättyt säännöt. Kirja on päivättävä ja sen tulee allekirjoittaa vähintään kolme yhdistyksen jäseneksi liittyvää henkilöä.

Yhdistyksen säännöissä on yhdistyslain 1 luvun mukaan mainittava

- 1) yhdistyksen nimi
- 2) yhdistyksen kotipaikkana oleva Suomen kunta
- 3) yhdistyksen tarkoitus ja toimintamuodot
- 4) jäsenen velvollisuudesta suorittaa yhdistykselle jäsenmaksuja ja muita maksuja
- 5) yhdistyksen hallituksen jäsenten ja yhdistyksen tilintarkastajien sekä toiminnantarkastajien lukumäärä tai vähimmäis- ja enimmäismäärä sekä toimintakausi
- 6) yhdistyksen tilikausi
- 7) milloin yhdistyksen hallitus ja tilintarkastajat sekä toiminnan tarkastajat valitaan, tilinpäätös vahvistetaan ja vastuuvapaudesta päätetään
- 8) miten ja missä ajassa yhdistyksen kokous on kutsuttava koolle
- 9) miten yhdistyksen varat on käytettävä, jos yhdistys purkautuu tai lakkautetaan.

Yhdistyksen jäsenenä voi olla yksityinen henkilö, yhteisö tai säätiö. Kaikista jäsenistä on oltava luettelo, jossa tulee käydä ilmi jäsenen täydellinen nimi ja kotipaikka. Jäseneksi mielivän on ilmoitettava liittymisestään yhdistykselle ja liittymisen hyväksyy hallitus, jollei säännöissä toisin ole määrätty. Jäsenellä on oikeus erota yhdistyksestä milloin tahansa ilmoittamalla siitä kirjallisesti yhdistyksen hallitukselle tai puheenjohtajalle. Jäsenen voi erottaa säännöissä mainituilla erottamisperusteilla tai mikäli jäsen

- 1) on jättänyt täyttämättä ne velvoitukset, joihin hän on yhdistykseen liittymällä sitoutunut
- 2) on menettelyllään yhdistyksessä tai sen ulkopuolella huomattavasti vahingoittanut yhdistystä
- 3) ei enää täytä laissa tai yhdistyksen säännöissä mainittuja jäsenyyden ehtoja (Yhdistyslaki 3 luku.)

Yhdistyksen päätösvaltaa pitävät sen jäsenet, pääasiassa yhdistyksen kokouksissa. Vaihtoehtoisesti päätösvalta annetaan valtuutetuille. Tällöin säännöissä on mainittava valtuutettujen lukumäärä tai sen määräytymistapa sekä toimikau-

si, valitsemistapa ja tehtävät. Yhdistyksellä tulee aina olla hallitus, johon kuuluu vähintään kolme jäsentä. Hallituksen tehtävänä on toimia lain ja sääntöjen puitteissa sekä sen on hoidettava yhdistyksen asioita huolellisesti. Lisäksi sen tulee valvoa yhdistyksen kirjanpidon lainmukaisuutta ja varainhoitoa. Hallituksella on aina oltava puheenjohtaja, jolla on asuinpaikka Suomessa, jollei Patentti- ja rekisterihallitus myönnä tästä poikkeuslupaa. (Yhdistyslaki 6 luku.)

4 Tutkimustulokset

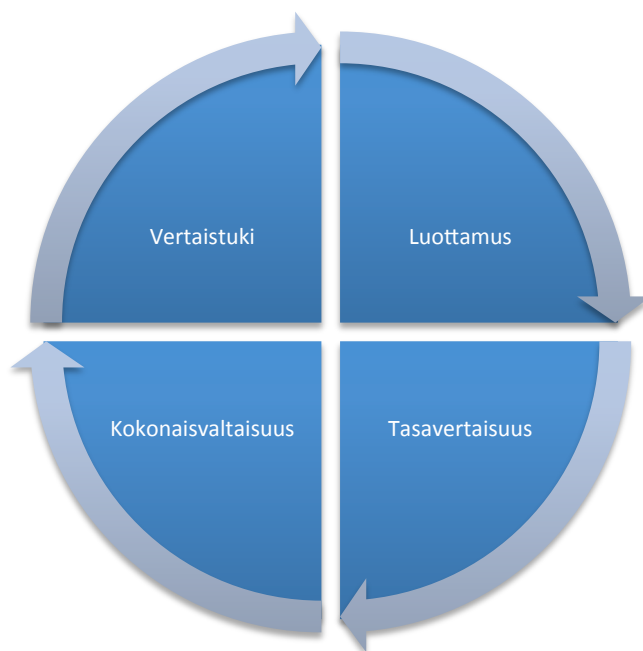
Tutkimuksen kyselylomakkeessa on yhteensä seitsemän kysymystä, joihin kaikki vastaajat ovat vastanneet omien mielipiteiden ja tietojen mukaan. Vastajia kyselyyn oli yhteensä viisi. Vastaajat ovat kaikki Etelä-Karjalassa toimivia sosiaali- ja terveystalouden ammattilaisia. Kyselyn vastaajille on luvattu, että heidän nimeään tai edustamaansa yritystä ei mainita työssä, koska tällä tavoin he ovat voineet tuoda omat mielipiteensä julki ilman, että niitä liitetään yrityksen toimintaan. Vastaukset on analysoitu huolella ja ne on litteroitu erilliselle tiedostolle. Jokaiseen kysymykseen tulleet vastaukset on käyty läpi kysymys kerrallaan. Ne avataan kuitenkin hieman suuremmassa mittakaavassa. Kyselylomake löytyy työn lopusta liitteenä 1.

4.1 Yhteistyö

Yhteistyötä koskevat kysymykset ovat kyselylomakkeessa merkitty (ks. kuva 1) numeroilla 1 ja 6, joten ne otetaan käsittelyyn yhtenä kokonaisuutena. Vastajista kaikki viisi ilmoittivat tekevänsä yhteistyötä muiden sosiaali- ja terveystalouden toimijoiden kanssa. Osalla yhteistyö on kuitenkin ollut melko satunnaista. Useammassa vastauksessa nousi esiin vertaistuki ja sairaslomatuuraaminen, jota on tehty yritysten välillä. Yksi vastaajista kuitenkin koki yhteistyön melko yksipuoliseksi. Muita yhteistyön välineitä olivat tiedon jakaminen, näkyvyys sekä kilpailukykyyn kasvaminen suhteessa suurempiin yrityksiin. Yhteistyötä parhaiten tukeva yritysmuoto on luultavasti osuuskunta, jossa toimijat toimivat ennen kaikkea yrittäjänä osuuskunnan sisällä. Tällöin tietysti korostuu myös sisäisten pelisääntöjen tarkka laatiminen ja niiden noudattaminen. Vielä osuuskunnan jäseniä tärkeämmässä roolissa ovat sen johtajat, sillä heidän jos kenen tulee pystyä toimimaan aina osuuskunnan parhaan edun mukaisesti. Osuuskuntamalli tukisi hyvin asiakkaiden tarpeita, sillä kyseisessä mallissa yrittäjien tulisi löytää saumaton yhteistyö nimenomaan asiakkaidensa tarpeisiin.

Vastaajat olivat hyvinkin samaa mieltä kysyttäessä siitä, mitä he haluaisivat yritysten väliseltä yhteistyöltä. Ensimmäisenä listalla oli luottamus, kaikkien toimi-

joiden tulisi pystyä luottamaan toisiinsa, jotta yhteistyö toimisi. Muita toistuvia asioita olivat tasavertaisuus, vertaistuki sekä kokonaisvaltaisuus, jonka avulla asiakkaita pystyttäisiin palvelemaan jokaisella tarvitsemalla osa-alueella. Tällä tavoin löydetään aina ammattitaitoinen yritys asiakkaan vaatimiin palveluihin. Tämä lisää yhteistyötä toimijoiden välillä ja auttaa näin yrityksiä lisäämään asiakaskuntaansa.

Kuva 1. Yhteistyön pääkriteerit

4.2 Kokonaisuus

Kysymykset 2 ja 3 käsittelivät kokonaisuutta. Voisivatko yritykset kuulua johonkin suurempaan kokonaisuuteen ja miten tuota kokonaisuutta voisi valvoa ja sen toimintaa kehittää? Päällimmäisenä vastaajilla tuli yleensä mieleen osuuskunta. Se oli selvästi todennäköisin vaihtoehto kaikista yritysmuodoista. Keskustelua aiheuttivat myös osakeyhtiö ja yhdistysmuotoinen toiminta. Tarkemmin vastaajat eivät kuitenkaan osanneet perustella, miksi juuri osakeyhtiö tai yhdistys olisivat toimivia vaihtoehtoja.

Jokainen kyselyyn vastannut oli sitä mieltä, että toimintaa tulisi olla valvomassa jokin elin (hallitus, toimitusjohtaja tms.) Tällä tavoin voitaisiin varmistaa, että kaikkia toimijoita kohdeltaisiin tasapuolisesti. Toiminnan organisointi, johtaminen ja koordinointi koettiin myös johtavan elimen pääasiallisiksi tehtäviksi. Vas-

taajat kuvailivat, että tällä tavoin voitaisiin taata, että toiminta on laillista ja jokaisella jäsenellä tai osakkaalla on samat oikeudet ja velvollisuudet. Toiminta ei vain olisi koordinoitua vaan sen pitäisi pystyä myös samalla kehittymään ja päätöksenteon olla selkeää. Valvovaa elintä puoltaa yritysmuodoista eritoten osakeyhtiö ja osuuskunta. Osakeyhtiöissä toimii pääsääntöisesti toimitusjohtaja sekä hallitus, jotka on palkattu johtamaan yrityksen toimintaa. Osuuskunta mallin avulla voitaisiin puolestaan järjestää esimerkiksi vaalit joiden avulla valittaisiin henkilöitä erinäisiin johtotehtäviin.

4.3 Ajankäyttö ja resurssien käyttö

Ajankäyttö ja resurssien käyttö jakoivat mielipiteitä eniten, kysymyksissä 4 ja 5 käsiteltiin kyseisiä asioita. Osa olisi valmis sijoittamaan rahaa mahdolliseen yhteistoimintaan, uskoen että toiminnan aloittaminen sitä vaatii ja luottaen että se kannattaa. Osa vastaajista ei juurikaan ottanut kantaa yhteistoiminnan rahalliseen panostukseen, ja yksi vastaajista ei olisi ollut halukas sijoittamaan omia tai yrityksen varoja. Vastaajilla, jotka olisivat valmiita rahojaan sijoittamaan, nousi mieleen erilaisia hyötyjä, joista pääsisi mahdollisesti myöhemmin käyttämään hyväksi. Tällaisia etuja olisivat esimerkiksi kirjanpito, markkinointi ja ict-laitteet, joita jokainen toiminnassa mukana oleva voisi hyödyntää. Kyseiset tuotteet tai palvelut voitaisiin hankkia koko henkilökunnalle, mikä säästäisi kustannuksia.

Ajallisen panostuksen mielipiteet olivat jakautuneet suunnilleen puoliksi. Tässä kohtaa kysymys tuntui olevan nimenomaan siitä, mihin aikaa tulisi enemmän käyttää. Mikäli ylimääräiset tunnit jakautuisivat tasaisesti ja ne tuottaisivat lisäarvoa toimijalla/toimijoille, niin siihen oltaisiin valmiita panostamaan. Asiaa perusteltiin seuraavasti. *Lisäarvona näen mahdollisuuden kumppanuuteen ja keskustelun sekä voimien ja osaamisen yhdistämiseen suurempia palvelukokonaisuuksia tarjottaessa. Hyötyjä ovat esim. töiden jakautuminen ja organisointi (sekä hallinnollinen puoli että palvelut), moniammatillisuuden hyödyntäminen, kulu- jen jakautuminen ja parempi näkyvyys.* Osakeyhtiö olisi varmasti paras ratkaisu, kun mietitään ajallista panostusta. Tällöin taustatyöt sekä suurimmat päätökset tapahtuisivat aina hallituksen ja toimitusjohtajan näkemyksillä, joten osakeyhtiössä toimivien yrittäjien ei tarvitsisi käyttää aikaansa muuhun kuin omiin työteh-

täviinsä. Rahallisesti ajateltuna osakeyhtiö puolestaan saattaa aiheuttaa ongelman osakepääoma, joka nousee helposti todella korkeaksi.

4.4 Yritysmuodon valinta

Viimeisessä eli seitsemännessä kysymyksessä kysyttiin suoraan vastaajien mielipidettä siitä, mikä voisi olla paras mahdollinen yritysmuoto tällaiselle kokonaisuudelle. Yksi vastaajista ei osannut sanoa mitään yritysmuotoa. Muuten kaikilla nousi esiin osuuskunta, kaksi vastaajista listasi myös osakeyhtiön mahdollisena vaihtoehtona. Yksi vastaajista puolestaan tiesi, että tämäntyylistä toimintaa harrastetaan myös yhdistysmuotoisena.

Osuuskunnasta puhuttaessa nousi esiin esimerkkejä siitä, miten eri yritykset pystyisivät täydentämään toistensa osaamista, jolloin saisi helposti apua asioissa, jotka eivät välttämättä kuuluisi omiin vahvuusalueisiin. Lisäksi uskottiin, että osuuskunta mahdollisesti vähentäisi erilaisia byrokraattisia asioita. Osakeyhtiöstä puolestaan mainittiin, että yhteen tiliin tekemisellä saataisiin toimijat aidosti sitoutumaan yhteistoimintaan. Oma ongelma voisi kuitenkin syntyä osakeyhtiön vaatimasta osakepääomasta, jota kaikilla ei välttämättä olisi varaa maksaa. Aja-
tuksia oli siis monenlaisia, mutta pääasiana kaikilla tuntui olevan se, että syntyisi yhteistoimintaa, joka olisi ennen kaikkea organisoitua ja joka tuottaisi etua kaikille Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveystieteiden alalla toimiville tahoille.

5 Pohdinta ja yhteenveto

Etelä-Karjalassa sosiaali- ja terveystalouden yritysten menestymiseen tarvitaan toimenpiteitä, valtakunnallisten suuryritysten ottaessa yhä suurempaa valtaa kyseisellä sektorilla. Yrityksillä on halu tehdä enemmän yhteistyötä toistensa kanssa, mutta ei täysin tietoa siitä miten se olisi kannattavinta. Tämän työn tarkoituksena olikin selvittää, mikä yritysmuoto olisi paras alueen toimijoille, heidän etsiessään toimivaa tapaa tehdä yhteistyötä toistensa kanssa. Ideana ei kuitenkaan ollut liittää kaikkia yrityksiä yhteen ja samaan muottiin ja perustaa uutta valtakunnallista suuryritystä. Kaikkien mukaan lähtevien toimijoiden tulisi säilyttää oma päätäntävaltansa oman yrityksensä asioissa. Tällä tavoin yritykset pysyisivät jatkossakin toimimaan ja kilpailemaan yhdessä kuitenkin omista asioista päättäen tällä vaativalla alalla.

Teoriaosuuden aikana käy jo ilmi, etteivät kaikki olemassa olevat yritysmuodot sovellu tarkoitukseen, sillä yritysmuotojen toiminta ja periaatteet estävät halutunlaisen toiminnan. Käytännössä yritysmuodoista karsiutuvat jo teoriavaiheessa pois kommandiittiyhtiö, avoin yhtiö ja toiminimi. Kommandiittiyhtiön ja avoimen yhtiön toiminta ja periaatteet ovat melko samankaltaisia. Molemmissa toimii niin sanottu hiljainen yhtiömies, joka ei vastaa millään tavalla yhtiön toiminnasta vaan on pikemminkin rahoittaja. Vain rahoittajan roolissa toimivan henkilön löytäminen näinkin suureen kokonaisuuteen olisi erittäin vaikeaa, melkein mahdotonta, joten en näe, että kyseiset yhtiömuodot voisivat toimia. Toiminimi puolestaan rajaa toiminnan pääasiassa vain yhteen henkilöön, joka tekee tämän yhtiömuodon valinnasta mahdollittoman. Lisäksi iso osa jo olemassa olevista yrittäjistä toimii toiminimellä.

Teoriaosuudessa kävi ilmi että osuuskunta, osakeyhtiö sekä yhdistysmuotoinen toiminta tukisi tarkoitusta hyvin. Kyseiset yritysmuodot antavat tarvittavat eväät sekä pohjan yhteistoiminnan aloittamiseksi. Nämä yritysmuodot myös antaisivat mahdollisuuden yhteistyöhön ja lisäisivät sitä, sillä toimet tukisivat myös muita alueen yrittäjiä. Tällä tavoin voitaisiin perustaa tai etsiä toimijoita erinäisiin tausta- ja organisaatiotehtäviin. Suurimmaksi huoleenaiheeksi koettiin rahalliset ja ajankäytölliset resurssit. Vaikkakin samaan pussiin tekeminen sitouttaa tekijöi-

tään, niin ongelmaksi voi muodostua uuden yrityksen osakepääoma tai osuus-kuntamaksu. Kaikilla siihen ei välttämättä olisi varaa, mikä pahimmassa tapauk-sessa laskisi mukaan lähtevien yritysten määrää voimakkaasti. Ajankäyttö on myös suuressa roolissa uutta toimintaa kehitettäessä sekä siinä toimimisessa. Ongelmia luultavasti aiheuttaa se, kuka tekee kaiken taustatyön ja kuinka paljon sitä voidaan sysätä yrittäjille. Kyselyn ja tutkiskelun pohjalta onkin melko helppo todeta, että ulkopuolista apua tarvitaan esimerkiksi markkinointiin, kirjanpitoon sekä muihin taustatehtäviin. Tällä tavoin yrittäjien ei tarvitse kuluttaa aikaa työ-päivästään asiakkaiden kustannuksella.

Kyselyn pohjalta huomataan, että yrityksillä on halu toimia yhdessä. Osa yrityk-sistä tekeekin jo melko kattavaa yhteistyötä toistensa kanssa erinäisissä asiois-sa. Tarkempia suuntaviivoja heillä ei kuitenkaan ole antaa, joten ohjausta ja perehdyttämistä tarvitaan, varsinkin kun yrittäjien toiveissa on lisätä yhteistyötä ja tehdä siitä yhä kattavampaa ja parempaa. Useassa vastauksessa käy ilmi, että osuuskunta, osakeyhtiö ja yhdistys voisivat olla mahdollisia vaihtoehtoja uudelle yritysmuodolla, mutta toimintaan tulisi saada mukaan myös ulkopuolista apua taustalle, johtoon sekä arjen pyörittämiseen.

Työssä pyritään vastaamaan siihen, mikä olisi paras yritysmuoto Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveysalan yrittäjille. Tähän kysymykseen vastaaminen sai varmasti hyvän aloituksen, mutta yhtä suoraa vastausta ei kuitenkaan selvinnyt eikä vain yhtä ja oikeaa vastausta luultavasti olekaan olemassa. Aiheessa on niin monta eri asiaa, jotka tulee ottaa huomioon kun yritetään liittää monta yritystä toisiinsa ja tukea heidän yhteistyötään. Vaikeammaksi asian tekee myös se, että yrityk-set halutaan pitää itsenäisinä ja tukea niiden päätäntävaltaansa asioissa, mitkä liittyvät oman yrityksen asioihin.

Työn empiirinen osuus toteutettiin sähköpostin välityksellä. Yrittäjät ovat tunne-tusti melko kiireisiä arjessaan, joten kasvokkain suoritettavat haastattelut olisivat olleet miltei mahdoton toteuttaa ottaen huomioon, että olen itsekin jo työelä-mässä. Uskoin kuitenkin, että sähköpostin avulla lähetetty kysely antaisi vastaa-jille aikaa miettiä vastauksiaan rauhassa, jolloin saisin jokaiseen kysymykseen hyvät ja kattavat perustelut. Osa vastaajista olikin selvästi perehtynyt aiheeseen ja kyselyyn erittäin tarkasti, osa sen sijaan antoi todella suppeita vastauksia,

joista oli vaikea saada käyttökelpoista dataa. Näille vastaajille olisi varmasti ollut helpompaa tavata kasvotusten, jolloin olisin voinut avata aihetta ja kysymyksiä enemmän. Kokonaisuudessaan työ vastasi jotakuinkin odotuksiani, vaikka jouduin jättämään aikatauluongelmien takia muutamia aiemmin ajateltuja tärkeitä osa-alueita pois. Luulen, että tutkimus kuitenkin antaa hyvän pohjan Eksoten yrittäjien yhteistyön lisäämiseen. Lisätutkimukselle näen kuitenkin vielä tarvetta ja uskon, että samankaltaisia asioita tullaan käsittelemään tulevaisuudessa yhä enenevässä määrin.

Lähteet

Airaksinen, M. & Jauhiainen, J. 2000. Suomen yhtiöoikeus. Helsinki : Werner Söderström.

Hankesuunnitelma 2014. Hyvinvointikumppanuus.pdf.

Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2007. Tutki ja kirjoita. Helsinki: Tammi

Immonen, R. 2002. Yritysmuodot ja liiketoiminta. Helsinki : Kauppakaari : Lakimiesliiton kustannus.

Laki avoimesta yhtiöstä ja kommandiittiyhtiöstä 1444/2015.

Laki Verohallinnosta 503/2010.

Mähönen, J. & Villa, S. 2014. Osuuskunta 2014, Helsinki : Sanoma Pro

Osakeyhtiölaki 624/2006.

Osuuskuntalaki 421/2013.

Tilastokeskus. http://stat.fi/meta/kas/kvalit_tutkimus.html. Luettu 13.12.2018.

Toikka, R. 2015 Yhtiöoikeus, luentodiat. Saimaan ammattikorkeakoulu.

Toiminimilaki 128/1979.

Tuomi, J. & Sarajärvi, A. 2009. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Helsinki: Tammi

Yhdistyslaki 503/1989.

Yrittäjät.fi 2014. Toiminimi eli yksityinen elinkeinonharjoittaja. <https://www.yrittajat.fi/yrittajan-abc/perustietoa-yrittajyydesta/yritysmuodot-ja-vastuut/toiminimi-eli-yksityinen>. Luettu 11.5.2018.

Kyselylomake – Yritysmuotovertailu

Työn tarkoituksena on selvittää voisiko sosiaali- ja terveysalan yrityksiä yhdistää jonkin yritysmuodon avulla suuremmaksi kokonaisuudeksi. Yritysten tulisi kuitenkin pystyä säilyttämään päätävänsä omaan toimintaansa.

1. Minkä verran teette yhteistyötä muiden sosiaali- ja terveysalan yritysten kanssa, minkälaisissa asioissa yhteistyöstä on ollut hyötyä?
2. Voisitko kuvitella, että edustamasi yritys kuuluisi johonkin suurempaan yrityskokonaisuuteen? Mihin? (Osuuskunta, osakeyhtiö, yhdistys jne.)
3. Voisiko tällaisella kokonaisuudella olla jokin toimintaa valvoja elin? (Esim. vaaleilla tai muuten valittu toimitusjohtaja, hallitus tai edustajisto).
4. Olisiko yrityksesi valmis rahallisesti sijoittamaan tällaiseen kokonaisuuteen, jos sen tuotot pystyttäisiin käyttämään sen toimintaan tai jakamaan siihen kuuluville yrityksille? Miten se voisi olla mahdollista?
5. Kuinka aktiivinen/minkä verran aikaa yrityksesi pystyisi säännöllisesti käyttämään kokonaisuuden toimintaan? Minkälaisissa asioissa yrityksesi olisi kokonaisuudelle hyötyä?
6. Mitkä ovat tärkeimpiä asioita yritysten välisessä yhteistyössä?
7. Mikä yritysmuoto toimisi/auttaisi parhaiten kokonaisuutta?